

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 23 marca 2016 r.

DOLiS-033-284/14

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Aleje Ujazdowskie 11
00 – 950 Warszawa**

w odpowiedzi na pismo z dnia [...] marca 2016 roku (znak: [...]) uprzejmie informuję, że organ do spraw ochrony danych osobowych szczegółowo zapoznał się z argumentacją Ministerstwa Sprawiedliwości przemawiającą – w jego ocenie – za przyjęciem rozwiązania, zgodnie z którym akta rejestrowe będą udostępniane za pośrednictwem ogólnodostępnego portalu internetowego administrowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości (pkt 2.5. „*Projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw*” – wersja z dnia [...]02.2016 r., powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „projekt założeń 2016”). Niewątpliwie podniesione przez Ministerstwo Sprawiedliwości kwestie bezpieczeństwa obrotu są bardzo ważne, jednakże Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych – jako organ do spraw ochrony danych osobowych (art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych – Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, z późn. zm.) – jest zobowiązany do spojrzenia na przedmiotową problematykę z odmiennej strony, z punktu widzenia ochrony – gwarantowanego konstytucyjnie (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) – prawa do prywatności. Patrząc zaś z tej perspektywy rozwiązanie zaproponowane w projekcie założeń 2016 oznacza znaczącą ingerencję w prywatność obywateli. Liczne dane osobowe znajdujące się w aktach rejestrowych staną się nie tylko jawne, ale także powszechnie dostępne, co wywoła daleko idące skutki prawne (będą dostępne dla podmiotów z całego świata przez czas nieograniczony, nie będą mogły być skutecznie usunięte w przypadku gdy osoba, której one dotyczą, przestanie zajmować stanowisko/pełnić funkcję będące/będącą przyczyną wpisu oraz będą mogły być pozyskiwane bez żadnych ograniczeń

przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze, a następnie wykorzystywane przez te osoby i podmioty w dowolnych celach i w dowolny sposób). Ministerstwo Sprawiedliwości musi mieć świadomość powyższych konsekwencji, zaś rolą organu do spraw ochrony danych osobowych jest te konsekwencje uświadamiać i przed nimi ostrzegać. Jeśli – mając pełną wiedzę o nieuniknionych następstwach przyjętych unormowań – Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzyma swoje propozycje, będzie musiało wziąć za nie pełną odpowiedzialność (w tym również za takie ryzyka jak kradzież tożsamości, profilowanie etc.). Oznaczać to będzie, iż dokonało wyważenia między chronionymi wartościami jakimi są bezpieczeństwo obrotu prawnego i prawo do prywatności osób fizycznych i zdecydowało, że bezpieczeństwu obrotu prawnego należy w tej sytuacji nadać priorytet.

Ze swojej strony Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przyjmuje, iż Ministerstwo Sprawiedliwości – czyli organ administracji rządowej – może nieco inaczej interpretować kryterium „konieczności w demokratycznym państwie” (w rozumieniu art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) jako przesłanki do ograniczenia prawa do prywatności aniżeli niezależny organ do spraw ochrony danych osobowych. Szanując tę odmienność Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych pozostawia ostateczną decyzję w przedmiocie zasad udostępniania akt rejestrowych Projektodawcy, nie przestając wszakże akcentować skutków, jakie przyjęte regulacje rodzić będą w sferze praw podstawowych.

Jednocześnie organ do spraw ochrony danych osobowych dziękuje za propozycję kompromisową z pkt 3. części I. pisma Pana Ministra i akceptuje ją.

Przeprowadzona analiza części II. pisma Pana Ministra nie pozwoliła usunąć wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych co do propozycji ujawniania w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) informacji o przedsiębiorcy zalegającym z płatnością należności alimentacyjnych powyżej 6 miesięcy (pkt 3.3. projektu założeń 2016).

W opinii organu do spraw ochrony danych osobowych środek ten służący – w opinii Projektodawcy – dyscyplinowaniu przedsiębiorców mających zaległości alimentacyjne (czyli zalegających z płatnością należności alimentacyjnych powyżej 6 miesięcy) jest nie tylko nieproporcjonalny, lecz może być wręcz przeciwnie skuteczny.

Nie wdając się w polemikę w kwestii rzeczywistej niezbędności tego środka dla osiągnięcia społecznie oczekiwanego celu [ppkt 1) w pkt 2.3. części II. pisma Pana Ministra], gdyż dopuszczalność odmiennej interpretacji pojęcia „niezbędności” była już akcentowana w niniejszym piśmie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zauważa,

że skutkiem upublicznienia w CEIDG informacji o zaległości alimentacyjnej będzie utrata/obniżenie wiarygodności danego przedsiębiorcy (fakt ten potwierdzono zarówno w projekcie założeń 2016, jak i w piśmie Pana Ministra). Przedsiębiorca, w odniesieniu do którego w CEIDG widnieć będzie informacja o zaległości alimentacyjnej, najprawdopodobniej utraci swoich kontrahentów, a w konsekwencji – jego działalność gospodarcza może zakończyć się niepowodzeniem i utratą źródła dochodu umożliwiającego wywiązywanie się z obowiązków alimentacyjnych. Cel, którego osiągnięcie miało zapewnić zaproponowane w pkt 3.3. projektu założeń 2016 unormowanie, nie tylko nie zostanie zatem uzyskany, lecz zaległość alimentacyjna przypuszczalnie jeszcze się zwiększy.

Co więcej – ani z projektu założeń 2016, ani z pisma Pana Ministra, nie wynika dlaczego, spośród ogółu dłużników alimentacyjnych (które to zjawisko organ do spraw ochrony danych osobowych również ocenia jednoznacznie negatywnie) wybrani zostali akurat przedsiębiorcy prowadzący indywidualną działalność gospodarczą i to wobec nich ma być stosowany tak stygmatyzujący środek, jakim jest ujawnienie informacji o ich długach prywatnych w rejestrze służącym innym celom. Argument taki nie może być przy tym odnoszony do ujawniania informacji gospodarczych o zobowiązaniach pieniężnych przez biura informacji gospodarczej (co zarzucono w części końcowej pisma Pana Ministra), gdyż – zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych – Dz. U. z 2014 r. poz. 1015, z późn. zm. – przedmiotem działalności gospodarczej biura informacji gospodarczej jest pośrednictwo w udostępnianiu informacji gospodarczych, polegające na przyjmowaniu informacji gospodarczych od wierzycieli, przechowywaniu i ujawnianiu tych informacji (na zasadach określonych w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych). Ujawnieniu przez biuro informacji gospodarczej (po spełnieniu ustawowych wymagań) podlegają więc długi z wszystkich tytułów prawnych (nie zaś jedynie zaległości alimentacyjne) i wszystkich dłużników (nie zaś tylko jednej grupy dłużników), nie może być zatem mowy o dyskryminacji czy stygmatyzacji określonej zbiorowości osób.

Wobec powyższego organ do spraw ochrony danych osobowych w kwestii ujawniania w CEIDG informacji o zaległości alimentacyjnej przedsiębiorcy podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 9 marca 2016 roku o sygn. DOLiS-033-284/14 skierowanym do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.